

השאלה:

חולה, שהוצרכו לפתוח את כיס השתן דרך הבטן והשתן מנטף בתמידות מבלי שירגיש כלל - מה דינו לענין הנחת תפילין ותפלה?

חשובה:

לענין הנחת תפילין - פשוט שמחוייב, על פי המבואר בתוספות, ברכות (דף כ"ג עמוד א', דברי המתחיל חיישינן), שמותר לזשתין מים בבית כסא עראי כשהתפילין בראשו. ואף לדעת הרמב"ם, המתמיר בזה (מוכא בשולחן ערוך, אורח חיים, סימן מ"ג) היינו רק לכתחילה, אבל בניחון-דין ייבטל בתמידות ממצות תפילין, ולכן פשיטא שמחוייב.

ולענין תפילה - בשו"ת הרמ"א (סימן צ"ח) נפסק להלכה, שמי שיש לו חולי, שהשתן מטפטף תמיד פניגוד לרצונו ולידיעתו, יש להתיר לעשות לו בגד סביב איברו והבגדים העליונים יהיו נקיים ובשעת הטפת השתן - יפסיק, ואחר כך יתפלל. אמנם מי שרגיל הוא בכך ואם לא יתפלל יפטר מן התפילה לעולם, בודאי מותר לו להתפלל בלא גוף נקי. ובודאי בנידון דידן, שאינו יכל להפסיק את נחילת השתן - מותר להתפלל.

המחבר מביא עוד שני סעיפים להקל:

א. השתן אינו יוצא מהאיבר כדרכו, אלא דרך דופן הבטן והרי זה שינוי;

ב. איש חולה, שרוצה להתפלל - אם לא נתיר לו, יש לחשוש לטירוף דעתו ועגמת נפש רבה.

מסקנה:

"צריך להתפלל ולהניח תפילין בברכה וכמובן שהכלי שיש בו שתן צריך להיות מכוסה".

(שו"ת חלקה יעקב, חלק א', סימן קס"ח).

מקורות נוספים:

חיי אדם, כלל כ"ה, ס"ה; שו"ת מלמד להועיל, חאו"ח, סי' ז'; שו"ת שאילת משה, חאו"ח, סי' ל"ד-ל"ה; שו"ת ציץ אליעזר, ח"ח, סי' א'; ועוד.